

Glavna preiskava proti avstrijskim intrigam v Clevelandu

—V Clevelandu se je nabralo toliko vojnih naročil, da so razne tovarne kar poplavljeni z naročili, in da ne vedo, kako bi mogli izvršiti vse. Več kakor za sto milijonov dolarjev vojnih naročil je prišlo v Cleveland. Nastal je tak položaj, da je zvezina viada posvarila posamezne tovarne, da se čuvajo dinamičnih napačev in drugih izgedov. Zajedno pa dobivajo clev. tovarne mnoga grozilna pisma, in poštni nadzorniki so mrzlično na delu, da primejo hudodelce. Tako resen je položaj, da je predsednik Wilson sam poslal svarilno noto clev. tovarnarjem, naj bodo previdni. William S. Jack, vodja strojniške unije, se je izjavil, da njegova organizacija nepristano dela, da odvrne štrajk kakih 30.000 delavcev, med katerimi je opaziti gibanje, povzročeno po tujih agentih. The Cleveland Automatic Machine Co., The American Steel & Wire Co. The White Co. in The Peerless Co. so bile označene kot da se namreva dinamični napad proti njim. Neke clev. tovarna, ki izdeluje posamezne strojne dele, je dogladala, da so sovražniki nameslali med te strojne dele smodnika, da bi se raznesli, ko bi dospeli na mesto. Mnogo tovarov dela noč in dan na vojnih naročilih. Nekatero kompanije so opustile prvotno delo in začele delati le municijska dela, pri katerih se seveda ogromno zaslužijo.

—Ernest Ludwig, clev. avstrijski konzul je začel v ponedeljek z dvema tožbama, in sicer je naperil eno proti "New York World" za pol milijona dolarjev odškodnine in pa proti "Detroit Free Press" za stotisoč dolarjev odškodnine. Konzul bo tožil, ker so mu ta dva časopisa očitala, da je tudi on deležen zarote proti ameriški industriji kakor dr. Dumba in drugi avstrijski agentje. Konzul je baje hotel prisiliti Mažare, da prenehajo z delom v tovarnah. In ravno tedaj, ko je konzul Ludwig to naznanil, je prišla brzojavka iz Washingtona, da je izjavila sem 50 skrivnih detektivov vlade Zjed. držav, ki bodo preiskovali, kateri skrivni agentje v Clevelandu so hujskali delavce na štrajk. Cleveland bo sredina vseh preiskav proti avstrijskim agentom, kakor se je izrazil glavni generalni pravnik Zjed. držav.

Konzul Ludwig je ponudil vladi Zjed. držav vse svoje prostore na razpologo, da jih preiščejo, če dobijo kaj sumljivega pri njem. Washingtonske brzojavke pa naznanjajo, da je Cleveland središče vseh avstrijskih intrig, ki se raztezajo od Braddocka, Pa. do Detroita, Mich. Načelnik skrivne policije Zjed. držav, A. Bielaski, se je izjavil, da je dobil v Clevelandu največ materiala, ki je zadostoval, da se je avstrijskemu poslaniku dr. Dumbi prepovedalo nadaljno bivanje v Zjed. državah. Zajedno s tem pa je prišlo naznanilo, da je konzul Ludwig naprosil župana Bakerja, da mu da nekaj policajev, ki bodo stražili njegov urad, ker se boji, da mu ukradejo v uradu važne politične dokumente. Med mažarskimi delavci v Clevelandu se je že nekaj časa gibal za štrajk, in Albert Henyey, socialistični vodja, se je izjavil, da je slišal nekaj o zaroti, toda socialisti nimajo s tem ničesar opraviti in so proti štrajku. Mažarski delavci in socialisti so imeli v soboto velikansko zborovanje, pri katerem se je obsodilo delovanje avstrijskih agentov. Voditelji so rekli: "Mažarski delavci bi bili blazni, če bi pustili svoje delo v tovar-

nah. Na tisoče drugih delavcev je, ki primejo mesto njih za delo. Brez dela pa ni jela, in stradati radi Avstrije je največja blaznost. Delavci so trdili, da je Dumba nalašč začel to propagando, da bi veljal kot za kakšnega avstr. mučenika, toda Zjed. države so mu prekrižale vse račune. Delavci, kakor so se izjavili voditelji, pač niso tako nespametni, da bi stradali radi avstrijskih intrigantov, ki imajo sami polne želoce.

—V četrtek, ob 11. ponoči, je nekdo pričel streljati skozi okno v stanovanje rokaja Antona Mrvarja na 1162 E. 61st Sa. Kaj je vzrok napada se ne ve, in tudi policija ni mogla dobiti krivca.

—V ponedeljek, 13. in v torek, 14. sept. bodo zvečer od 8—10 odprt urad na novi sodnji, kjer se izdajajo licence za lovce. Slovenski lovci, potrudite se po nje! "Jaga" bo letos jako dobra, kot pravi državna štativka.

—Starišem Brodnik v Collinwoodu je umrla 3 letna hčerka Franciška. — Starišem Šušelj na Carry ave. pa 10. mesec star otrok.

—Obesil se je v četrtek rojak Frank Škrbina, stanujoč na E. 64th St. Hipna ožotnost ali blaznost se ga je morala prijeti, kajti še dan poprej je bil popolnoma pameten in se razgovarjal s prijatelji. Delal je vedno v White tovarni. Je samski in ni pripadal nobenemu društvu. Pokoj njegovi duši!

—Poročil se je Andrej Škulj in Mary Gašperič. Obilo sreče.

—Pismonoša je prinesel v neko hišo na Holton ave. pismo, naslovljeno na "Gurkan". V hiši stanujeta dva brata, Mike in Theodor Gurkan, in ker ni bilo prvga imena na pismu, sta oba brata zahtevala pismo. Kmalu se je začel pretep, tekom katerega je Mike odgriznil Theodorju dva prsta. Mike je ostal zmagovalec, in dobil pismo, ki pa ni bilo nič drugega kot reklama nekega podjetja, kako se prepode stenice iz stanovanja.

—Nekega delavca je zasulo v soboto zvečer, ko je kopal na Square pred pošto jama, za polaganje električnih žic. Nekaj ton zemlje se je usulo na njega. Dasi je bila pomoč takoj zraven, pa so ga mrtvega potegnili iz jame, pol ure pozneje.

—Sodnik Vickery je prepovedal županu in direktorju javne varnosti Beneschu, postavljati policajce pred one klube, ki točijo v nedeljo pijačo. Članov ne sme nadlegovati. Pozneje enkrat se bo pa vršila obravnava, kdo ima prav, postava, klubi ali župan.

—Mrs. Theresa Belker, 902 Cumberland ave. je vložila tožbo za ločitev zakona proti svojemu možu, ki se nahaja v avstrijski armadi. Izjavila se je, da neče moža, katerega ni nikdar doma, in da je bila prisiljena v poroko.

—Poleg onih 44 Slovencev, ki so dobili v sredo svoje državljanske papirje, so dobili v četrtek in petek še sledeči Slovenci državljanske pravice: John Bojc, Frank Šerjak, Martin Oblak, Frank Juh, John Šebenik, John Kogovšek, John Spech, John Marolt, Adolf Polak, Math Prašnik, Anton Tomazin, Frank Kokert, Ferdinand Zele, skupaj torej v enem tednu 57 novih slovenskih državljanov. V večerno šolo, ki se vrši vsak petek in ponedeljek ob pol. osmih zvečer v Grdinovi dvorani, se je upisalo 48 učencev. Prostora je še dovolj za druge.

Predsednik Wilson na delu.
Washington, 12. sept. Pod predsedstvom predsednika Wilsona je pričela delovati vsa zvezina mašinerija, da se zgrabi in kaznuje vse osebe, ki so bile udeležene pri tem, da hujskajo na štrajk v industrijskih krajih te dežele. Zjed. države se ne bodo zadovoljile samo s tem, da upeljejo preiskavo proti avstrijskim in nemškim agentom, pač pa bo kaznovan vsak, katerega se dobi krivim. Oblast ne bo preiskovala samo konzule in poslance, pač pa tudi privatne osebe, bodi ameriški državljan ali ne, in vsak kdor je najden krivim, da je hujskal delavce, pride pod strogo sodbo Zjed. držav, ki v takih razmerah ne poznajo nobene šale. Pravni oddelek Zjed. držav je z vsemi danimi pripomočki na delu, in med prvimi mesti, kjer se upelje preiskava, je ravno v Clevelandu.

Posebni detektiv v Clevelandu.
V Cleveland je dospelo nebroj posebnih skrivnih detektivov od sodnega oddelka iz Washingtona. Ti bodo preiskali natančno vsako najmanjšo stvar, ki bi bila nasproti redu in miru v Zjed. državah. Njih poročila bodo poslana v Washington, in nastopili bodo tako s sodnijskim postopanjem proti osebam, katerim se dokáže, da so bile v kaki zvezi z avstrijskimi ali nemškimi konzuli, in so hujskali delavce k nemirni, štrajkom ali drugim izgedom. Konzuli, katerim se dokáže, da so bili na delu za štrajk, bodo morali nemudoma zapustiti Zjed. države.

Nemčija dikтира Avstriji.
Washington, 12. sept. Dunajska vlada še sedaj ni odgovorila na poziv ameriške vlade, da bi odpoklicala poslanika dr. Dumbo, katerega želijo Zjed. države odstraniti iz Amerike, ker je hotel povzročiti delavske štrajke. Uradniki zveznega državnega oddelka v Washingtonu so prepričani, da bo Nemčija diktirala Avstriji odovor, in kakor bo Nemčija želela, tako bo Avstrija naredila.

Nova razkritja.
New Yorkski časopis "World" je prinesel na dan zanimiva odkritja glede postopanja raznih nemških in avstrijskih zastopnikov. Ta časopis trdi, da sta bila Cleveland in Detroit središče vseh intrig tujezemskih zastopnikov, in da so slednji delali nemire že tekom zadnjih treh mesecev. Avstrijski in nemški agentje so želeli, da pregovorijo kakih 50.000 Mažarov in drugih, ki delajo v raznih tovarnah Detroita in Clevelanda, da pustijo delo. Avstrijski poslanik je imel nastavljene svoje skrivne agente po večjih industrijskih krajih, kjer so na tihem pripravljali za hipen izbruh štrajka. Sodnijski oddelk Zjed. držav ni hotel naznaniti, kje je začel s preiskavo in kdo je zapleten v intrigo. Samo toliko so se izjavili uradniki, da je preiskava v polnem teku, in da pridejo vsi krivci do zaslužene kazni.

Križa med Avstrijo in Zjed. državami.
Z-vso gotovostjo se v uradnih krogih Washingtona trdi, da če se Avstrija ne poda Zjed. državam, da nastane križa ali celo nevarnost vojne med obema državama. Vendar se upa, da se bo Avstrija udala in odpoklicala Dumbo in da ne bo poslala nobenega drugega zastopnika v Zjed. države. V slučaju, da se Avstrija ne uda, tedaj bo nemudoma odpoklican ameriški poslanik na Dunaju, Mr. Penfield.

Avstirici protestirajo
Slovenska, mažarska in nemška društva po raznih mestih Zjed. držav protestirajo proti Dumbi.

Chicago, Ill., 12. sept. Tu se je vršilo velikansko zborovanje bivših avstrijskih podnikov, na katerem zborovanju so protestirali proti avstrijskemu poslaniku, ki je hotel uprizoriti štrajk v raznih tovarnah. Na zborovanju so bila česka društva, vsa društva Hrvatskega Saveza, Srbski Narodni Klub in Slovaška Liga. Na zborovanju se je sprejela resolucija, ki hudo obsoja avstrijskega poslanika, zajedno so pa navzoči obljubili svojo zvestobo Ameriki.

New York, 12. sept. Slovaška in česka društva v tem mestu so priredila zborovanja danes, pri katerih se je protestiralo proti nastopu avstrijskega poslanika Dumbi. Odtis protesta se je poslal predsedniku Wilsonu in vsem članom njegovega kabineta.

Boston, sept. 12. Vsak tuk. česka in slovaška društva so priredila danes veliko zborovanje, pri katerem se je obsodilo postopanje avstrijskega poslanika. Resolucija pravi: Slovaki in Čehi so zavedni dovolj in odvrčamo namiganje avstrijskega poslanika, da ne moremo sami skrbeti za svoje zadeve. Mi zatrujemo, ji, toda odkar Nemčija vodi Avstrijo, po nimamo ničesar več opraviti z Avstrijo.

Nadalje je bila odobrena tudi resolucija, da ostanje Slovaki in Čehi v tovarnah za municijo, dokler bodo tovarne pošteno plačevale svoje delavce, in da noben Čeh ali Slovak ne bo nehal delati za zaveznike na zapoved Dumbi.

Pozor rojaki!
"Slovenski Narod", glasilo avstrijskega konzulata v New Yorku, agitira za "Avstrijski Rudeči Križ" ter vabi iz vaših žepov denar, da bi ga njemu pošljali. Mi svarimo naše rojake odločno, da bi darovali kako svoto tej bandi lumpov, ki se zbira okoli "Slovenskega Naroda". Poglavar temu listu je neki Zotti, ki je znan, da je odnesel Hrvatom \$750.000 težko zasluženega denarja, katerega so mu rojaki zapuili, da bi ga poslal v staro domovino. Ne dajate denarja lopovom in prevarantom v roket Kesali se bodete prej ali slej! Kdor hoče kaj darovati za siromake v staro domovino, naj pošlje na sledeči naslov: American Red Cross Society Washington, D.C. z izrecno željo, da je denar za Slovence. Ameriška družba Rudečega Križa je vsega vašega vredna, v njej so možje, ki uživajo splošno svetovno spoštovanje. Ne pošiljajte pa denarja prevarantom v New York, kajti ne veste, kam bo dospel, v katerih žepih se bo ogrel. Ker je list "Slov. Narod" poleg tega glasilo avstr. konzulata v New Yorku, po imenu Nuber Perkehob, znanega Mažarja, ki mrsi Slovence iz dna duše in katerega ima sedaj ameriška vlada na piki, da je v zvezi s zaroto proti Ameriki, rojake še tem odločneje svarimo, da denarja tja ne pošiljajo. Kot se čuje, bo moral tudi konzul Nuber oditi iz Amerike, kjer je delal intrige, kakor hitro se mu dokáže. Torej rojaki pozor, da ne bodete ob denar!

Najboljši naročnik je oni, ki vestno vselej prebere ves list, ga priporoča drugim in vselej ob času ponovi naročnino. Ali ste jo že plačali?

Poljaki tožijo.
Chicago, 12. sept. Poljska časnikarska zveza "The Polish People Publishing Co. je vložila tožbo proti dr. Dumbi, avstrijskemu poslaniku, in Bernstorfu, nemškemu poslaniku, ker sta trdila, da je bilo poljsko časopisje podkupljeno od tujih diplomatov glede zadržanja tekoma te vojne. Oba poslanika sta tožena za svoto \$500.000.

Bernstorf govori.
Nemški poslanik v Zjed. državah, Mr. Bernstorf, se je včeraj v New Yorku izjavil: Če se prekinejo diplomatske zveze med Zjed. državami in med Nemčijo, in če dobijo nemški poveljniki submarinov povelje, da torpedirajo vsako ladjo, katero vidijo, pomeni to na vsak način vojno med Zjed. državami in Nemčijo tekoma 3. dnij. Ameriški uradniki so prepričani, da govori nemški poslanik na enak način, da bi ustrašoval ameriške uradnike. Na drugi strani se pa trdi, da se nemški poslanik trudi na vse načine, da ublaži razmerje med Zjed. državami in Nemčijo ter Avstrijo, ker ne želi, da bi sedaj prišlo do sporov, ko bo tudi Nemčija kakor Avstrija potrebovala ameriške pomoči.

Wilson ima še druge sitnosti.
Nemčija je poslala odговор glede potopljene parnika Arabic. V tej noti Nemčija trdi, da ni odgovorna za nobeno zrgubo, ker se je baje parnik Arabic ustavljal v submarinu. Wilson s tem odgovorom Nemčije ni zadovoljen. Najbrž bo haško mirovno sodišče nadalje razpravljalo o tem. Sedaj se pa pričakuje druga nota iz Berlinu glede nemškega napada na parnik Orduna. Parnik Orduna je pljul iz Anglije v Ameriko in je imel na krovu 22 Amerikancev. Nemški submarin je torpediral Orduno, toda ni zadel, nakar so začeli na submarin streljati s topovi na Orduno, ki je pa pobegnila, ker je bila hitrejša od submarina. Ako Nemci ne odgovore glede napada na Orduno, misli Wilson bolj resno govoriti z Nemčijo, kajti Orduna ni vozila vojnega materiala, pač pa ameriške državljane v Ameriko, in je bila vseeno napadena od submarina.

Nemški krivoprišežnik obsojen.
New York, 12. sept. Ko je bil parnik Lusitania torpediran od Nemcev in je zginil v valovih ter je našlo smrt 1200 otrok ženskih in moških, je neki nemški rezervist v New Yorku, z imenom Gustav Stahl, pred sodnijo Zjed. držav prisegel, da dobro ve, da je imela Lusitania na krovu topove, in da je bila raditega torpedirana od submarina. Sedaj pa je Stahl priznal pred sodnijo, da je krivoprišežnik, in da Lusitania ni bila oborožena. Zvezino sodišče ga je nemudoma radi krive prisega obsodilo na poldrugo leto ječe. Kakor znano se je Nemčija naslanjala na prisego tega nemškega krivoprišežnika in ni hotela poravnati oziroma plačati odškodnine. Sedaj pa ko se je skazalo, da je Nemčija vrjela krivoprišežniku, se pač pričakuje, da plača, kar je zakrivila.

Archibald prijeto.
Amsterdam, 12. sept. Ameriški poslanik v tem mestu, dr. Van Dyke, je brzojavil ameriški vladi sledeče: Ker sem čul, da se nahaja ameriški državljani Archibald na potu, da nese veleizdajniško pismo vladi na Dunaj, sem ga tukaj ustavil, mu vzel potni list in ga poslal z ladjo Rotterdam nazaj v Ameriko.

Boji na Ruskem.
London, 12. sept. Rusi na južnem in severnem krilu svoje armade krepko držijo fronto, dočim se morajo v centru umikati, dasi nemško napredovanje ni več tako dolgo kot je bilo prešnje tedne. Nemška armada, katero vodi Hindenburg, je zasedla Skidel po silno krvavi bitki, tako da so sprva so Nemci dvomili, če bodo zmagali. Le ko so videli, da so se Rusi umaknili iz Skidela, so naznanili zmago. Dalje proti severu, v okolici mesta Velkomir se vrše hudi boji med Nemci in Rusi, kakor tudi okoli mesta Fridrichstadta. Nobena stranka ne more trditi, da ima ugodnejši položaj. Druga nemška armada se bori ob Kosova, in Avstriji so zasedli vas Alaba, zapadno od Kosova.

Avstriji priznajo zrgubo.
Uradno avstrijsko poročilo, ki je bilo izdano na Dunaju, trdi, da so se avstrijske čete južno od Tarnopola ob reki Sereth umaknile vzhodno proti reki Strina. Kot vzrok navajajo, ker so jih napadle številne ruske čete, katerim se niso mogli ustavljati. Na drugih krajih pa trdi avstrijsko poročilo, da so imele avstrijske čete uspeh in so pregnale sovražnika. Le v smeri proti Tarnopolu, so Rusi nastopili z nenavadno veliko močjo.

Bulgarsko-turški sporazum?
Nemško časopisje poroča, da se je Turčija pogodila glede meje z Bulgarijo. Turčija odstopi Bulgariji oni svet ob De-deagatchu z železnico vred. V prihodnjih dnevih izroči turški guverner v Drinopolju Bulgariji odstople kraje. Nadalje se tudi poroča, da bo Bulgarija iz političnih in gospodarskih vzrokov prisiljena prestopiti na avstrijsko in nemško stran.

Kajzer je blazen.
Pariz, 12. sept. Nemški kajzer je imenoval svojega najmlajšega sina princa Joahima za kralja Litvinske, dasiravno Nemci niso še ped litvinske zemlje vzeli.

Gredo pomagat Rusom.
New York, 12. sept. Dnes je od tu odplul ruski parnik "Dvinsk", ki ima na krovu 8000 ton blaga za Ruse. Zajedno s tem parnikom se je odpejalo 205 ameriških inženirjev, ki bodo Rusom pomagali pri železnicah.

Kajzer je morilec.
London, 12. sept. Londonski škof je danes pridgal v katedrali sledeče: Nemški kajzer je postal morilec v pravem pomenu besede. Boj se je spreminil v moritev. Nemški Zepelini morijo edino otroke. V eno samo bolnišnico so včeraj pripeljali 15 otročičkov, starih od 1 do 7 let. Vse so ubile nemške bombe. Tak način vojne je morilski in nemški cesar je cesarski morilec.

Rusko armadno poročilo.
Petrograd, 12. sept. Kratke pregled zadnjih bojev je ta, da so Avstriji in Nemci hiteli od enega kraja do drugega, da bi nastavili naše napredovanje. V bojih v južni Rusiji 8. sept. smo vjeli 4500 Avstrijev in 30 topov. Tudi ostali vojni plen v tem kraju je bil velik. Ker pa moramo dobiti šele natančnejša poročila od posameznih poveljnikov, nečemo prej poročati, dokler se ne dožene vse natančno. Toliko je gotovo, da je zajetih 6 velikih topov. Ob reki Niemen na severu smo se radi boljših pozicij umaknili na novo izbrane točke.

—V ponedeljek se je začelo šoleko leto po javnih šolah.

Boji na Laškem.
London, 12. sept. Avstrijska kot laška armada se pripravlja na odločilne boje pri Trstu in Tolminu predno nastopi zima. Avstriji v teh krajih so dobili velika ojačenja, in po laških poročilih je sedaj okoli Gorice do 300.000 avstrijskih vojakov, katerih je mnogo dospelo iz Galičije. Se ta mesec je pričakovati odločilne bitke za Gorico in Tolmin.

Avstrijsko uradno poročilo.
Dunaj, 12. sept. Avstrijski generalni štab poroča sledeče: Mesto Derašna, ob reki Gorin, ki leži nekaj kilometrov od trdnjave Rovno, je padlo v avstrijske roke. V vojaških krogih se smatra, da ni več daleč, ko bo padla tudi trdnjava Rovno, ki je zadnja v onem okraju. Na ostali fronti, ob reki Sereth, pa so Rusi razvili živahno ofenzivo, ki je prisila avstrijske čete, da so se umaknili za 15 kilometrov.

Nemško uradno poročilo.
Berlin, 12. sept. Pri Volkolysku so nemške čete napredovale, in so Ruse po hudem boju pognale nazaj. Več utrjenih krajev je bilo z naskokom vzetih. General Hindenburgova armada je tekoma boja pri Velkomiru ujela 1500 Rusov in štiri strojne puške. Na fronti med Jezory in Zepna se Rusi še vedno trdovratno ustavljajo. Konečno se je nemškim četam posrečilo zavzeti mesto Skidel, toda le po krvavem nočnem boju, ki se je zdaj nagibal na rusko, zdaj ne nemško stran. Mesto Lavna, na cesti Skidel-Lunovlja je bilo z naskokom vzeto. Tu smo ujeli 2700 Rusov. Bombardirali smo razne ruske železniške postaje. Položaj armade generala Mackensena je nespremenjen.

—Veličasten sprejem so dočakali delegatje Narodne Hrvatske Zajednice v nedeljo. Okoli enajste ure se je pripeljalo kakih 80 delegatov iz vzhoda, in malo potem kakih 60 delegatov iz zahoda s posebnim vlakom. Vsa hrvatska društva brez vsake izjeme so pričakovala delegate na kolodvorih, nakar se je razvila veličastna parada po mestu. Nad 2000 ljudij je bilo v paradi. Slovenski kot Hrvatska naselbina je slavnostno okrašena v počast delegatom. Vseh delegatov skupaj je 147 in 20 gl. odbornikov. Kot se čuje, bo konvencija ostro obsodila postopanje avstrijskih konzulov, ki so začeli mešati v Zajednici. Pričakuje se, da bo zborovala konvencija 10 dnij. Zborovanje se vrši v Hrvatski dvorani, ki je za to priliko nanovo predelana in sijajno okrašena.

—Katoliški Poljaki v Clevelandu so imeli v nedeljo posebno slavnost. Njih duhovni "žegnali" v nedeljo 2000 pušk. Kaj bodo Poljakom te žegnane puške koristile, nihče ne ve? Pa vendar se jih ni žegnalo za pobijanje in morite svojega bližnjega, o katerem pravi evangelij, da ga moramo ljubiti kot samega sebe?

—Clev. nemški dnevnik molči o kriminalnem početju avstr. poslanika Dumbi kot grob. O zadnjih ruskih zmagah, o katerih poročajo vsi listi, molči kot grob. Kaj ne, vi nemški kolegi pri "Wahtarju", kje je sedaj tista Rusija, katero ste proglašili, da je že čisto mrtva in da nima nobenega vojaka več?

CLEVELANDSKA AMERIKA.

IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:
Za Ameriko \$2.00
Za Evropo \$3.50
Za Cleveland po pošti \$2.50
Posamezno številko po 3 cente.

Dopolni brez podpisa in osebni se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,
6119 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher,
LOUIS J. PIRG, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Read by 15,000 Slovenians (Kraljevs) in the City of Cleveland and elsewhere. Ad-vertising rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 6th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 74. Tuesday Sept. 14. 1915

Zapodeni avstrijski poslanik Dumba.

Avstrijska diplomacija je bila vedno diplomacija intrig, zdražb in hvatank. Avstrijski diplomati so svetovno znani kot največji slabšči, lenuhi, tatovi časa, ošabni aristokratje, ki smatrajo preprosto ljudstvo za golazen, sebe pa za privilegirane ljudi, vzvišene nad zemljani.

Zato pa avstrijski diplomati niso nikjer upoštevani niti spoštovani. Avstrijski poslaniki in konzuli se niso še nikdar smatrali kot poslaniki in zastopniki avstrijskih narodov, pač pa vedno le kot poslaniki in zastopniki dvorske kamarile na Dunaju. Vsaka druga svetovna država, ki ima svoje zastopnike v Ameriki, se briga za podanike potom svojih zastopnikov. Pomagajo delavcem, pomagajo naseljenecem, le avstrijski konzuli ne znajo tega. Avstrijski konzuli dobro vedo, da oni niso poslani od naroda, da ga zastopajo, pač pa da so poslani od dunajskih ministrov, da kujejo kapital iz naseljenec v tujini. Zato pa avstrijski narodi nimajo nobene zaupanja v avstrijske konzule, ker ti konzuli ne zastopajo narodov Avstrije, ampak le avstrijsko vladu.

Avstrijski diplomati po Parizu, Petrogradu, Londonu in drugod so znani po svoji nezmožnosti, intrigah in zdražbah, kajti ti diplomatje ne čutijo v sebi nobenih dolžnosti napram narodom, ki prebivajo v Avstriji, ampak so le slepe orodje dunajske vlade, ki izrablja svoje poslanike tako kot je Germanstvu v prid, dočim je znano, da avstrijski slovanski narodi, ki živijo v tujini, povsod trpijo največ, ker se avstrijska vlada nikdar za nje ne potegne. Avstrija pa tudi dobro ve, da ne pride noben Slovan za diplomata. Kake male službe po konzulatih, za pometanje, za prenašanje aktov, to že dovolijo Slovanom, toda da bi kdaj kak Slovan dobil boljše konzulatsko službo, se ni še nikdar slišalo v zgodovini Avstrije. V Avstriji živi 18 milijonov Slovanov, pa nima nihče enega izmed svojih mož za poslanika ali generalnega konzula, pač pa so vsa mesta zasedena samo z Nemci in Mažari. To je tudi ena onih avstrijskih pravic, katerih je blažena Avstrija vsa polna.

Ni čuda potem, da so avstrijski Slovani zunaj Avstrije tako zapuščeni, da jih nihče ne pozna, ker nimajo nikogar, ki bi zastopal njih pravice. Francoski konzuli se potegnejo za Francoske, nemški za Nemce, ruski za Ruse, le avstrijski Slovani so tisti siromaki, ki na svetu nimajo nikjer nobenega zastopnika. In pomnite, da živi v Avstriji osemajst milijonov Slovanov, ki se nikdar niso imeli nobenega zastopnika v tujini!

Iz časopisja je cenjenim čitatelem že znano, da je avstrijski poslanik v Washingtonu, neki dr. Dumba začel intrigirati v Ameriki, da bi pregovoril avstrijske delavce, da pustijo delo v tovarnah in zadržajo. Ta čedni dr. Dumba je mislil, da ima tudi v Ameriki svoje kaprole kot v stari domovini, katere lahko "fiksa" kot se mu ljubi. Toda kljub vsem zarotam in prizadevanju dr. Dumba, ni pustil noben avstrijski delavec dela v Ameriki. Delavci so prepametni, da bi poslušali starega tepca, ki ima vsega dovolj, ki živi na kravy račun avstrijskih narodov, da bi pustili delo in trpeli lakoto. Dumba lahko štrajka, za njega ima Avstrija stotisočake, izprešane iz ljudstva, toda Avstrija nima nobenega centa za delavce.

Ameriška vlada je nekaj časa gledala to nesramno početje avstrijskega poslanika. Noben drug poslanik nobene države se ni držal kovati takih zarot kot prismojenci Dumba. Konečno je pa bilo tudi ameriški vladi dovolj. Pozvala je poslanika na odgovor, kakšno pravico ima on se vtikati v ameriške razmere, ki njemu nič mar ne gredo. Dumba se je zgovarjal kot skesan grešnik, da ni mislil nič slabega. Toda Amerika mu je drugače pokazala.

Predsednik Wilson je naročil ameriškiemu poslaniku na Dunaju, naj obvesti dunajsko vladu, da nemudoma odpokliče dr. Dumba, kajti ameriška vlada ne želi, da bi imela pri sebi tako sovražnega človeka kot je avstrijski poslanik.

Dumba bo šel, ker če ne gre, so diplomatične zveze z Avstrijo prekinate. Svet je pa znova bil prepričan, kako slabotni, intriguantski in umazani so avstrijski poslaniki. Za hrbtni, z intrigami so hoteli delavce spraviti ob kruh, namesto da bi jim pomagali k kruhu, toda Amerika pazi na vse, je pokazala temu aristokratu, ošabnemu Avstriju, da tu ni prostora za take ljudi.

Delavci, ki so prišli iz Avstrije v Ameriko, so prepametni, da bi sledili avstrijskim intrigantom kot je Dumba, ker dobro vedo, da avstrijski poslanik ne želi kaj dobrega za delavce, pač pa le korist za dvorske sleparje na Dunaju.

Avstrija se je zopet temeljito blamirala. Mi ji privoščimo to blamažo.

Še enkrat "Jugoslovanski" odbor.

V slovenskem časopisju, bodisi katoliškem ali socialističnem, se neprestano napada "Jugoslovanski odbor" v Londonu. Ta odbor pa je objednel tudi jako naputo avstrijski vladi. Socialisti, klerikali in avstrijska kamarila na Dunaju so edini bratci v tem, da "Jugoslovanski odbor" v Londonu ni vreden svojega obstanka. G. Kristan v Chicagu je zabrenkal na visoke strune vzvišene sofistike, prekrija po enem kot po drugem listu in misli — da ga kaj upoštevamo! Nič, ker povedano bodi — da Kristan v narodnem oziru nima pri nas nobenega pomena, ker je v isti vrsti kot nemški rajshkancier v Berlinu.

Kristana torej Jugoslovanski odbor v Londonu ni povšeč. Tudi avstrijski kamarili na Dunaju ne. Kajti ta odbor enemu kot drugemu kviri račune, in to jih boli.

Avstrijska kamarila zasleduje vsak korak tega odbora ter v svojem časopisju omalovažuje delo teh odbornikov, ki so pustili domovino in se podali v tujino, pustivši doma vse premoženje žrelo avstrijske zlobe, in se podali v tujino na delo za odrešenje in boljše bodočnost naroda. Ti ljudje niso podkupljeni in plačani za svoje delo, kot so razni avstrijski hlapi in Kristani, pač pa delajo iz čiste ljubezni do naroda. Mi ki nam je poznano požrtvovalno in neumorno delo Jugoslovanskega odbora, mi ki poznamo cilje in svrhe tega odbora, mi prav dobro razumemo jezo nasprotnikov, jezo sovražnikov in napadalec odbora. Avstrija, če bi imela moč, bi najraje vse člane tega odbora obesila na vešala. Toda zaman je ves trud stare grešnice Avstrije. Jugoslovanski odbor je delal in bo delal, člani tega odbora se ne bojijo nobene grožnje, in že se krči pot, odstranjujejo zapreke, da se končno prežene jarem avstrijski s hrta avstrijskih sužnjev, da se pomirijo razcepjeni bratje, da živimo kot ljudje: svoji in svobodni. In to je cilj dela Jugoslovanskega odbora. Delo Jugoslovanskega odbora je delo naroda, želja tega odbora je želja naroda in cilj njegov je narodni cilj. Mi pravimo NAROD! kajti mi štejemo med ta narod le zavodne narodne sinove, ne prodane izdajalce ali pa hlapece po avstrijskih konzulatih.

Mi smo že večkrat pojasnili, delo Jugoslovanskega odbora, a danes smo zopet dobili priliko dati pojasnilo radi — napadov na ta odbor potom časopisov, ki shajajo v stari domovini. Kako pišejo starokranjski listi, nam je lahko pogoditi, kajti danes ne pišejo v stari domovini peresa rodoljubov, ampak bajonet Germanov in Mažarov. In kljub temu, da beremo napad na Jugoslovanski odbor, pa lahko med vrstami čitamo, da na skrivaj in natihem tudi v stari domovini odobravajo delo odbora. "Slovenec" kot "Slovenski Narod" sta prinesla pred kratkim daljšo oceno delovanja Jugoslovanskega odbora, seveda v popolnoma avstrijskem smislu. Pa se je vendar bralo med vrsticami, da v Ljubljani vedo dobro, kolike važnosti je ta odbor.

V Jugoslovanskem Odboru ni postopavec in ljudji, ki se dajo plačati za vsak govor, katerega izustijo, tu niso ljudje, ki zahtevajo, da se pred dvoranami in katerih govori, pobira vstopnina "za stroške". Tu so stopraj ljudje, ki vršijo svoje sveto narodno dolžnost, ki svetu pripovedujejo, da smo mi Slovenci in Hrvati tudi na tej zemlji. Avstrija je vselej skrbela za to, da so o nas Jugoslovanih po svetu ni dosti vedelo, ali pa nič, ker nas je hotela imeti v temi, na Odbor v Londonu pa skrbi, da pridemo na svetlo, da se zve za nas in za naše pravice po kulturnem svetu.

Postopači so ljudje, ki se dajo za vsak svoj korak plačati, postopači so oni, ki postavijo pred dvoranami cerkvene busice, da ljudje plačujejo za njih besede v dvorani kot se to dela pri Kristanu in njegovih govori. Te baže ljudje, le avstrijskim pisarjem po konzulatih, ne naredijo ničesar za stonj.

Delo Jugoslovanskega odbora je čisto in heroično. Ta odbor ve, da pravica mora končno zmagati, kajti dovolj smo trpeli. Ta odbor si je nadel za svojo dolžnost: Dovolj je bilo zločinov in krivice, dovolj groženj, suženjstva in biča, slovanski bratje se morajo rešiti tujih verig, da bodejo svoji in svobodni v svoji svobodni domovini.

In za to pravdo se bori Jugoslovanski odbor in boril se bo še naprej, in s tem odborom stoji vsak zaveden Jugoslovani, ki ne prodaja svojih govorov po 100 pred dvorano, in ki ne zapravlja krvavega denarja avstrijskih davkoplačevalcev po avstrijskih konzulatih z ubijanjem časa.

Iganac Rogočar na pikniku.

Dragi gospod redaktor:

Vse je bilo gotovo že za piknik, samo moja Rozalka se je v svojem rumu še fiksala. Zajno gospod redaktor, Rozalka ima eno grdo navado, in vedno, kadar kam gre, se mora z rdečo rdečo barvo napatati, da zleđa kakor strašilo. Jaz sicer radi tega hudo kličam, toda ona pravi, da mora tako biti, ker smo v Ameriki. Jaz tega seveda ne lajkam, pa še manj lajkam, kadar si ona modere nategne, pa se stisne kakor štokfiš, da komaj diha.

Vse je bilo dobro, samo mojega malega Francka ni bilo nikjer videti. Moral sem ga iti iskat. Prešel sem cel Circular St. toda njega ni bilo nikjer pa ga ni bilo, kakor bi se v zemljo udrl, končno sem ga pa vseeno našel v Kurji vasi, kjer se je z otroci ranjkega Pošnofovcva v neki mlaki igral submarije. On je bil submarija in je spuščal torpede na ta način, da je kamne po vodi metal, otroci Pošnofovcva so bili pa trgovske ladje, katere so posnemali tako, da so se v vodo potapljali.

Ker sem videl, sem prijel Francka in ga stpel v jezi, kakor vrag stepe grešno dušo, prijel sem ga za uho, da je zavilil kot pes pod karo, ali pa kakor velbar, ki vozi iz šape škrap. Pošnofovcvega Zandčka sem tudi hotel najhati, ker on si je vse to zmisllil, toda on je igral angleško križarko in jo je tako hitro odkuril, da bi ga tudi mlad človek ne ujel, kaj šele jaz, star trapec.

Pritiral sem Francko domov, in ko je njegova mama — oprostite, moja žena, — videla, kaj je iz svojih novih, belih hlače naredila, tedaj mu je slekla hlače, in ker družezega pri roki ni imela, je pograbila šeflo, s katero zajemamo juho, in padlo je kakih deset strašno vročih po goli koži, da si bo zapomnil, da se ne sme igrati nemških submarij. Jaj, jaj, gospod redaktor, če bi vi videli, kakšne klobasice mu je stara moja zadj napentala, vi bi se prestrašili. Veste, da je tulil — Bog in sveti križ božji — kakor prasec bogatega kmeta pred božičem.

Toda ko sem mu povedal, da gremo na piknik, tedaj je zavrilil vesel kot ptič in kričal: Pik-nik, pik-nik, jujujuhuhu! Ha, ha, šek, šek, je potem kričal Francek na jardu pri plotu, kjer je stala sosedova Malči. Ti pa ne boš šla na piknik, šek, šek, šlik!

Vzemi me seboj, Francek, prosila ga je Malči. Je, je, figico, veš, figico pečeno, Malči, prav ti je, zakaj si me pa včeraj s pajpo po nosu udarila? Zakaj nisi hotela včeraj se z menoj tako špatsati kot sem ti jaz rekel. Zato pa ne greš z menoj.

Tako se je Francek kregal z Malči, po štritu pa je že šla velika parada. To so vam šli vajzen za vajznom, bordengar za konjem, konj za bordengarjem, otroci so se mešali zraven in kričali, fraklino so žvižgali, muzka je pa igrala, igrala. Nekci debeli, ki boben

lite, ker bo Avstrija zgubila to vojno, in ker bo starega vrag vzpel. Veselite se, fantje, Svabe in Mažare bo vrag vzpel, vi bode te pa imeli potem svojo slovensko vladu in svoje pravice, mi Rumunci bode mo imeli rumunskega carja in vse. To je slišal tudi lajtnant Žiga Ocivirk von Pulferturn. Razumel je da Rumuni grdo govorijo o prevzitem, pa je šel in popunal svoje komarate. Ko se je naredil večer, smo mi že vedeli, kaj bo, in mi, ki svoje glave vedno s seboj nosimo, smo jo popihali domov, da ne bode mo pri onih, ki se fajtajo. Rumuni pa seveda niso vedeli, kaj lajtnant Ocivirk s svojo kompanijo misli, pa so se zabavali in veselili naprej, toda lajtnant Ocivirk je vse že sfiksali, in od brega se je pričel kregati z Rumunci, konečno jim je pa vojsko napovedal.

Ko je bila vojska napovedana, je dal v prvo vrsto mladiče, ki so bili za infanterijo. Infanterija je pričela prva streljati s flašami od pira na rumunske glave. Jaj, jaj, gospod redaktor, da bi vi videli, kako so flaše letele! Vzadaj, za flašami, je stala rezervna s topovi. Kanoni so bili keki od pira in bakse. Fajer!... Fajer!... je kričal Ocivirk.

Ker se je infanterija borila z vsem junaštvom, je hotela tudi artilerija stopiti v akcijo. Četudi ni od Ocivirka dobila befela, pa je začela bombardirati — valiti keke in bakse iz brega na Rumunce. Jaj, jaj, dragi gospod redaktor, kako so Rumunci zdihovali, naša godba pa je igrala: Bog ohrani, Bog obvaruj! Fantje so pa kričali: Živijo Franz Joseph, živijo Franz Ferdinand, živijo Suštersič!

In ko so se tako pretepali in skoro pregnali Rumunce iz logrov, pa je naenkrat prišel maršal Zov Grega in je nekaj tiho na uho povedal lajtnantu Ocivirku.

Ocivirk je zajikal kot bi ga žlak zadel, in naenkrat je komandiral: Curik! Curik, fantje! Toda nihče ga ni hotel slišati. Curik, teleta božja! Kaj ne razumete komande. Oslil! Nazaj, pravim, nazaj. Bežite, fantje, bežite. Policmani gredo. Kozaki!

Ko so to naši hrabri junaki slišali, so začeli bežati eden preko drugega, da sem mislil, da si polomijo vse noge. Policmani — kozaki pa so bili bolj urni, in so vse arestali. Deset vajnov jih je bilo polnih. Jaj, jaj, kaj so gledali, dragi gospod redaktor. Eden je imel nos potlačen, drugi je dobil pirovsko kuglo v glavo, tretji jo je dobil pod rebra. K sreči so bile vzadaj bordengbasovke in so jih za silo s kijkljami obvezale kot pri "Rudečem Križu".

Naši bedaki so Rumunce premagali. Rumunci so imeli 30 ranjenih in štiri mrtve, naši pa samo 18 ranjenih, a zato so dobili naši po štiri in let aresta, lajtnant Ocivirk pa bo sedel šest let.

Ko so fantje videli, da ameriški policmani-kozaki ne razumejo šale, in da morajo sedaj v gajbah sedeti, ker so se tepli za presvitlega, so poslali deputacijo h konzulu, da bi jim konzul pomagal, kajti branili so cesarja in domovino. Konzul pa je deputacijo pri vratih ven vrpel, kajti s takimi barabami kot so ti lajtnanti presviliti avstrijski konzul nima ničesar opraviti.

Tako je tudi prav. Slovenci so dobri za avstrijskega in mažarskega konzula toliko časa, dokler se za nje tepejo, kadar je pa vojska fertik, tedaj se s takimi "barabami" več ne govori.

In dragi gospod redaktor, ko je rekel draž — je banda zaigrala, da je bilo strašno lepo slišati, a koraki so odmevali po štritu: Ajnc, cvaj, ajnc, cvaj!

Tako se je parada premaknila, toda naenkrat se je maršal obrnil, potegnul konja za cugle in zopet zakričal: Cuk — halt! Vse je zaštapalo, kot bi odrezal, Grega pa je nadalje komandiral: Babe kvarijo kotak!... Babe z glida ven, otroci naprej. Marš!

Na njegovo komando se vzeli babe ven z glida pregledali so municijo in parada se je zopet pomikala naprej. Vsi presvicanji smo prišli na piknik. Jaj, jaj, gospod redaktor, kako je bil to lep prostor. Tam na bregu smo bili nekje, ob veliki sumi, in prostor se mi je tako dopadel kot v starem kraju oni breg — eksuse mi — kjer sem svinje pasel. Tu smo se začeli veseliti, pili smo, jaj, kako smo pili, kakor drahtarji.

Pa vse bi bilo dobro, da niso imeli zraven naš piknik tudi neki Rumunci iz Mažarske. Ti prokleti Rumunci, ko so se napili, so neprestano kričali: Apeug Avstrija... Apeug Mažari... Apeug Franc Jožef. Naši dečki, ki za Avstrijo kipa-jo, niso dolgo vedeli, kaj ti Rumunci, ki so tudi doma iz Avstrije kakor mi Slovenci, kričijo. Dolgo niso vedeli, dokler ni neki Rumunc, ki je z nekimi mojim bordengarjem delal, in ki je znal nekaj Slovensko prišel k nam in nas vprašal: Fantje, zakaj pa se tudi vi ne vese-

lite, ker bo Avstrija zgubila to vojno, in ker bo starega vrag vzpel. Veselite se, fantje, Svabe in Mažare bo vrag vzpel, vi bode te pa imeli potem svojo slovensko vladu in svoje pravice, mi Rumunci bode mo imeli rumunskega carja in vse. To je slišal tudi lajtnant Žiga Ocivirk von Pulferturn. Razumel je da Rumuni grdo govorijo o prevzitem, pa je šel in popunal svoje komarate. Ko se je naredil večer, smo mi že vedeli, kaj bo, in mi, ki svoje glave vedno s seboj nosimo, smo jo popihali domov, da ne bode mo pri onih, ki se fajtajo. Rumuni pa seveda niso vedeli, kaj lajtnant Ocivirk s svojo kompanijo misli, pa so se zabavali in veselili naprej, toda lajtnant Ocivirk je vse že sfiksali, in od brega se je pričel kregati z Rumunci, konečno jim je pa vojsko napovedal.

Ko je bila vojska napovedana, je dal v prvo vrsto mladiče, ki so bili za infanterijo. Infanterija je pričela prva streljati s flašami od pira na rumunske glave. Jaj, jaj, gospod redaktor, da bi vi videli, kako so flaše letele! Vzadaj, za flašami, je stala rezervna s topovi. Kanoni so bili keki od pira in bakse. Fajer!... Fajer!... je kričal Ocivirk.

Ker se je infanterija borila z vsem junaštvom, je hotela tudi artilerija stopiti v akcijo. Četudi ni od Ocivirka dobila befela, pa je začela bombardirati — valiti keke in bakse iz brega na Rumunce. Jaj, jaj, dragi gospod redaktor, kako so Rumunci zdihovali, naša godba pa je igrala: Bog ohrani, Bog obvaruj! Fantje so pa kričali: Živijo Franz Joseph, živijo Franz Ferdinand, živijo Suštersič!

In ko so se tako pretepali in skoro pregnali Rumunce iz logrov, pa je naenkrat prišel maršal Zov Grega in je nekaj tiho na uho povedal lajtnantu Ocivirku.

Ocivirk je zajikal kot bi ga žlak zadel, in naenkrat je komandiral: Curik! Curik, fantje! Toda nihče ga ni hotel slišati. Curik, teleta božja! Kaj ne razumete komande. Oslil! Nazaj, pravim, nazaj. Bežite, fantje, bežite. Policmani gredo. Kozaki!

Ko so to naši hrabri junaki slišali, so začeli bežati eden preko drugega, da sem mislil, da si polomijo vse noge. Policmani — kozaki pa so bili bolj urni, in so vse arestali. Deset vajnov jih je bilo polnih. Jaj, jaj, kaj so gledali, dragi gospod redaktor. Eden je imel nos potlačen, drugi je dobil pirovsko kuglo v glavo, tretji jo je dobil pod rebra. K sreči so bile vzadaj bordengbasovke in so jih za silo s kijkljami obvezale kot pri "Rudečem Križu".

Naši bedaki so Rumunce premagali. Rumunci so imeli 30 ranjenih in štiri mrtve, naši pa samo 18 ranjenih, a zato so dobili naši po štiri in let aresta, lajtnant Ocivirk pa bo sedel šest let.

Ko so fantje videli, da ameriški policmani-kozaki ne razumejo šale, in da morajo sedaj v gajbah sedeti, ker so se tepli za presvitlega, so poslali deputacijo h konzulu, da bi jim konzul pomagal, kajti branili so cesarja in domovino. Konzul pa je deputacijo pri vratih ven vrpel, kajti s takimi barabami kot so ti lajtnanti presviliti avstrijski konzul nima ničesar opraviti.

Tako je tudi prav. Slovenci so dobri za avstrijskega in mažarskega konzula toliko časa, dokler se za nje tepejo, kadar je pa vojska fertik, tedaj se s takimi "barabami" več ne govori.

In dragi gospod redaktor, ko je rekel draž — je banda zaigrala, da je bilo strašno lepo slišati, a koraki so odmevali po štritu: Ajnc, cvaj, ajnc, cvaj!

Tako se je parada premaknila, toda naenkrat se je maršal obrnil, potegnul konja za cugle in zopet zakričal: Cuk — halt! Vse je zaštapalo, kot bi odrezal, Grega pa je nadalje komandiral: Babe kvarijo kotak!... Babe z glida ven, otroci naprej. Marš!

Na njegovo komando se vzeli babe ven z glida pregledali so municijo in parada se je zopet pomikala naprej. Vsi presvicanji smo prišli na piknik. Jaj, jaj, gospod redaktor, kako je bil to lep prostor. Tam na bregu smo bili nekje, ob veliki sumi, in prostor se mi je tako dopadel kot v starem kraju oni breg — eksuse mi — kjer sem svinje pasel. Tu smo se začeli veseliti, pili smo, jaj, kako smo pili, kakor drahtarji.

Pa vse bi bilo dobro, da niso imeli zraven naš piknik tudi neki Rumunci iz Mažarske. Ti prokleti Rumunci, ko so se napili, so neprestano kričali: Apeug Avstrija... Apeug Mažari... Apeug Franc Jožef. Naši dečki, ki za Avstrijo kipa-jo, niso dolgo vedeli, kaj ti Rumunci, ki so tudi doma iz Avstrije kakor mi Slovenci, kričijo. Dolgo niso vedeli, dokler ni neki Rumunc, ki je z nekimi mojim bordengarjem delal, in ki je znal nekaj Slovensko prišel k nam in nas vprašal: Fantje, zakaj pa se tudi vi ne vese-

Jaz samo Boga hvalim, da nisem tako neumen kot so drugi, da bi se v tej kontri tepel za avstrijskega cesarja. Vidite, kako srečno sem jaz prišel iz piknika zdrav in vesel. Zato se zahvalim Bogu, sv. Anto-

ni, babi, bordengarjem in moji pameti. Pozdravlja vas vse skupaj Ignac Rogočar.

Guy. Central 5848 R. Guy. Central 6028 W.

G. TRAVNIKAR & J. JARC, Slovenaka javna notarja

Slav. slovenskemu občinstvu naslanjaja, da dva otvorila nov urad na 5600 St. Clair ulici, kjer bodeva izdelovala vsa v notarski posel spadajoča dela. Poleg tega pa bodeva kupovala in prodajala loto in hišo. Vsa dela, kakor prejšja zemljišča ali hiše, vrše (mortgage), pogodbe, pooblastila za takaj ali staro domovino, se izkazuje v pisarni; za poteno in solidno delo se jamči. Zavarujeta poslojva vsake vrste proti ognju ali nesreči, kakor tudi hišno opravilo, hišne, avtomobile in velika stekla, v izlošbah. Posredujeva za vsakega ki ima opraviti z sodnijo. — Priporočava se slavnemu občinstvu in objubujeta, da bodeva za vsakega storila, kar bo v najhlnh močeh.

5600 ST. CLAIR AVE.

Res: G. Travnikar, 1357 East 55th St. Res: Jos. Jarc, 1358 Marquette St.

VSAKA DRUGA OSEBA IMA.

Bolnim in trpečim ljudem tega mesta se bo zdelo to čudno, toda resnica je, da ena izmed dveh oseb trpi na katarju kakega organa, kajti katar v tem podnebu je jako navadna bolezen, in prime se želodca kot vsakega drugega organa našega telesa. Lahko dobimo nosni, očesni, grlni, prsmi, pljučni, želodčni, jetrni in drugi katar.

In kljub temu, da se katar sprva prične z malim kašljem, glavobolom ali s težavami v želodcu ali s prav malimi boleznimi, toda če se zanemari, pa povzroči resne bolezni.

Katarja ne smete zanemarjati

V Evropi kot tudi v tej deželi se zdravi katar v gorskih sanatorijih z novim in čudovitim Oxyoline aparatom kot ga vidite tu na sliki. S pomočjo tega aparata se zdravično olje elektrificira in dovede naravnost do bolečega organa, in vas ozdravi, ne da bi se pacali in mazali z vsakovrstnimi škodljivimi drozami.

Mi vam z veseljem pokažemo, kako moč ima ta aparat, in koliko dobrega je že storil vnašem uradu kakor tudi v uradih najslavnejših zdravnikov te dežele, kjer so ozdravili že na tisoče slučajev katarja. Vi ste povabljeni, da obiščete naš urad, če se hočete zdraviti ali ne, in oglejte si najbolj čudovit aparat za zdravljenje katarja.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN, tretje nadstropje, 308-9-10-11-12-13 Permanent Bldg 746 Euclid ave. blizu E. g. ceste.

URADNE URE: Od 9. zjutraj do 4. pop. in od 7. zvečer do 8. vsak dan. Ob nedeljah od 10 do 12.

Washington Cream Pie

3 jajca, pol čaše sladkorja, pol čaše Aristos moke, pol žlice baking powder. Pol pinta mleka, dva jajca, čaša sladkorja, žlico štirke, žlico masla kozarec sherry in šcep nutmaga.

Stolčite rumenjake jajec in sladkor, pridenite moko in baking powder in dobro mešajte, pridenite beljak jajca in pečite v široki posodi. Naj se ohladi in razrežite z ostrim nožom. Zmešajte rumenjake in sladkor, pridenite vrelega mleka, kjer se je stopilo maslo, pridenite štirke, zmešane z mrzlim mlekom. Dobro mešajte, dokler ni trdo, pridenite oreška in sherry.

Vi dobite ene knjige za kuhinjska jedila zastoj, če pišete na nas.

S. SHEINBART, 5389 St. Clair Ave.

ARISTOS FLOUR

THE SOUTHWESTERN MILLING CO., INC., KANSAS CITY, MO. This trademark of every sack.

"MRTVAŠKA ROKA"

Romañ.

NADALJEVANJE IN KONEC ROMANA "GROF MONTE CRISTO".
SPISAL DUMAS-LE PRINCE.

"Kaj pričakujete od mene?" vpraša konečno grof.

"Jaz, signor? Jaz pričakujem vaših povelj."

"Ali ne bi poslali odgovor svojemu bratu Pietru?"

"Jaz? Nikakor ne, ker ne vem, kako naj ga moje pismo najde."

"Toda ali ne veste, kdo vam nosi njegova pisma?"

"Seveda, Giacomo mi jih prinaša."

"Kdo je ta Giacomo?"

"Gondolier na Rialtu, ki od časa do časa pogleda v neko preseko v kanalu pri Orfanu, ne da bi vedel, kdo pisma tja nosi."

"Torej če bi jaz odgovoril na to pismo in bi ga položil v ono razpoklino, tedaj bodejo pismo dobili?"

"O, nikakor ne, kajste že sama sem večkrat poskusila, toda pismo je vselej tam ostalo. Nihče ga ni odnesel."

"Dobro. Želim vam srečo, ker upam, da ne padete v roke dveh orožnikov ko zapustite ta hotel."

"Ah, pri Kristovi krvi!" zakliče uboga deklica vsa tresočča, toda ne da bi obledela, ko prosiče pogleda grofa. "Zakaj pa naj me zapro?"

"V resnici ste jakn čudni, moja dobra deklica," odvrne Monte Cristo. "Kako? Vi ste v zvezi z bando razbojnikov, ki povzročajo zločine v Benetkah, in sedaj menite, da to ni vzrok dovolj, da vas ne bi prijeli?"

"Gospod grof, jaz ne vem, kaj hočete s svojimi besedami. Jaz naj bi imela zveze z banditi? Ah, ne gospod, vrnemite mi v božjem imenu, da to ni resnica. Pojdite z menoj in povejte orožnikom, da to ni res, da jaz banditov niti ne poznam ne."

"Dovolj. Pojdite v miru," odvrne grof, ko prestreže deklico, da mu ne pade k nogam. "Nihče vam ne bo kaj hudega prizadjal. Kljub temu je pa neobhodno potrebno, da preskrbite za sestanek med menoj in Giacomo, ne da bi mu povedali, kdo sem jaz."

"Nič ni lažje kot to, ekselencia."

"Toda kako? Jaz ga ne poznam."

"Pri meni v moji hiši ga lahko dobite."

Deklica opiše svoje stanovanje grofu, potem pa hitro odide, ko boječ gleda na vse strani ulice, če se ji kje bližajo orožniki.

Komaj je deklica zapustila sobo, ko prebere grof drugič pismo, katero mu je Rosina prinesla.

Zaman je skušal spoznati pisavo. Bila je to drobna, odločna in trdna pisava, kot bi hotel naznaniti, da je načrt onega, ki je napisal pismo, neizpremenljiv.

Grof se je moral podati na otok Monte Cristo, da odkupi sina, kakor mu bandite sporočajo. Monte Cristo je poznal značaj teh roparjev, in dobro je vedel s kakšno predznimi lo-povi ima opraviti. Toda predno nastopi potovanje, se je hotel prepričati o zvezah, ki vladajo med Giacomo in banditi.

Zategadelj se je podal v hišo, katero mu je Rosina opisala, toda od Giacomu ni mogel zvedeti ničesar drugega kot kar je že zvedel od Rosine. Grof je moral torej opustiti vsako upanje, da bi prodril v skrivnost, ki ga je obdajala.

Narediti ni mogel drugega kot da takoj odplove proti otoku Monte Cristo.

Priprave so se zvršile kakor vselej. Hitro in zanesljivo. Ko se je poslovil od vseh benečanskih družin in se zahvalil grofu Gradenu za krassen sprejem, je odšel s svojo Haydee

proti Florenci, kjer je upal dobiti krasno stanovanje že pripravljeno, kar se je imel zahvaliti svojemu pobočniku, ki je potoval pred njim.

VII. POGLAVJE.

Od Mantue do Florence.

Mojster Bertuccio je natančno spolnil grofova naročila, in pripravil stanovanje v Florenci v najboljšem hotelu. Sicer je moral lastnik hotela odpovedati stanovanje več princem in drugih kraljevim sorodnikom, toda Bertuccio je pač hotel imeti, kar je enkrat videl, da je sijajno. Takoj ko se je pogodil za ceno, se je pripravil, da uredi stanovanje po grofovi želji.

Kakor v Benetkah, se je tudi v Florenci kmalu raznesla novica, da pride grof Monte Cristo. Njegovo ime je bilo znano povsod. O njem se je govorilo povsod z večjim zanimanjem kot o državnih poslih.

Ko je grof zapustil Benetke se je hotel peljati po morju do Mantue, potem pa že v naprej naročeni kočiji do Florence, odkoder bi najel vožnjo do Pise, kjer bi se ukrcal proti otoku Monte Cristo. To je bil potovalni načrt, katerega je grof priredil že v Benetkah, in katerega se je hotel držati.

Vožnja med Benetkami in Milanom ni imela ničesar posebnega. V Milanu se je grof s svojo ženo le za kratek čas ustavil, nakar je s Haydee nadaljeval pot.

Pustimo grofa in njegovo soprogo za trenutek, in pogledimo kaj se godi na cesti, po kateri potujeta.

Dva jezdec sta se nahajala na poti proti mestu. Mahoma pa obstaneta pri nekem zapuščenem studencu, kjer je voda padala na staro deblo in se zbirala v mali votlini spodaj. Dan se je nagibal proti večeru. Listje na drevju je lahko trepetalo v vetru; zadnji ptiči so se oglaševali v gozdu in na poljih kot bi peli svojo večerno molitev.

Oba potnika kot njih konja sta bila pokrita s prahom, in konjske nozdrvi so kazale, da sta imela potnika za seboj dolgo pot.

"Ali hočete vode, gospod?" vpraša eden potnikov, ko pogleda drugega; "tu je studenec."

"Za mene? Ne! Pač pa za to nedolžno bitje," odvrne drugi, ko odgrne plašč in pogleda pod njega.

"Ne?" reče prvi, ko poln sočutja pogleda zajedno na plašč.

"Živi," reče drugi potnik.

"Bog naj ga varuje!"

Trenutek molka sledi, tekom katerega oni, ki je zadnji govoril, in ki je moral po svojem narečju biti Italijan, stopi s konja in stegne roko kot bi hotel sprejeti neko breme, katero mu izroča njegov tovariš.

Ta drugi potnik, ki je ostal na konju, v resnici izroči prvemu potniku otroka, starega tri ali štiri leta. Potem pa stopi tudi on s konja in gre proti studencu, kjer so se konji že napajali.

Oba potnika pa zreta na otroka, ki se je pravkar prebujal iz globokega spanja. Zdajci otrok lahko vzdihne.

"Ah, zakaj te je, Bog ohranil pri življenju?" mrmra eden potnikov, ko ponudi otroku vode. "Kakšna bodočnost ti je namenjena v tem svetu intrig, zločinov in hudobij, kjer ima vsaka cvetlica svoj strup. Bolje bi bilo za tebe, da bi se zbudilo iz spanja med angelji v nebeških vrtovih. Da, stokrat bolje bi bilo za tebe, kot da bi živel na tej zemlji, izpostavljen mukam, katere so za tebe izmislili hudobni ljudje. Kako mir-

no počivaš med tisočeriimi skrbi, ki te obdajajo in ki te čakajo, d ate zgrabijo v svoje kremplje! S kakim veseljem vdihavaš zrak, ki te bo enkrat zastrupil! Ah, kako bolje bi bilo za tebe, če bi prenehal živeti!"

Ko tako govori, položi desno roko na držaj pištole, ki mu je tičala za pasom.

"Stoj, Benedetto!" zakliče njegov tovariš. "Upam, da nam ne bodejo očitali zločina otroškega umora."

Dalje prihodnjič.

6101 St. Clair Avenue

Tu se dobi dobra in pristna pijača

POSTREŽBA TOČNA IN SOLIDNA.

8 - Hour Union SCRAP TOBACCO

Je delan iz najboljšega duhana za cigare. Samo najboljši tobak se potrebuje. Najboljši tobak za zvečenje. V vsakem paketu je kupon.

Union Made

Vaš doktor ve

in vam pove, da če ni njegov recept natančno narejen in od najzdravjših zdravil, da vas ne more zdraviti.

Vsi zdravniški recepti morajo priti v naše lekarno, kjer bodejo izdelani natančno po želji zdravila. Imamo tudi popolno zbirko gumijevih predmetov, toaletnih potrebščin, čistil, cigar in sladkorja.

Guenthers Sloven. Lekarna, Addison Rd. vogal St. Clair Ave.

IZURJENI ZOBOZDRAVNIK,

Dr. A. A. Kalbfleisch,

6426 St. Clair Ave.

Govori se slovensko in hrvatsko. Točna postrežba. Časopisi na razpolago. Ženske strežnice. Edini zobozdravniški urad v mestu, kjer se govori slovensko in hrvatsko.

Uradne ure:
Od 9:30 do 11:30 dop.
Od 1:30 do 5:00 pop.
Od 8:00 do 8:00 zvečer

Telefon urada:
East 408 J.

Telefon stanovanja:
Eddy 1856 M.

OBRESTI SE ZAČNEJO VSAK DAN VLOŽITE DENAR NA LAKE SHORE BANK

in po pravih plačamo do dneva, ko potegnete denar ven

4%

St. Clair and 58th St. Prospect and Huron Superior and Addison.

Dr. Richter's Pain-Expeller

za revmatizem, bolešt in otrpelost udov in mišic.

Pravega dobite v savaju kot vidite na sliki. Zavrnite vse sivoje, ki nimajo naše Trade Marke. 25c in 50c po lekarnah ali naravnost od nas.

F. A. RICHTER CO. 74-80 Washington Str. New York, N. Y.

L. Skok,

4118 St. Clair Avenue.

Prvi in edini slovenski klepar in strešni krovce in barvar hiš.

Vsako delo garantirano. Nizke cene.

Navadna napaka.

Tisoče Amerikancev trpi na prebavljajnih organih, kar povzroča zaprtje in druge neprijetne posledice. Večina teh trpečih dela isto napako to je, rabijo razne pilule in razna čistilna zdravila, ne da bi prej preiskali, če ta zdravila kaj koristijo ali škodijo. Vsako čistilno sredstvo, ki povzroči, da je telo slabo ali ga navaja k neprestani rabi drož, je škodljivo. Če trpite na zaprtju, rabite sredstvo, ki vam ne bo samo olajšalo položaja, pač v istem času utrdi prebavljajne organe. Tako sredstvo je:

TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO

NAREJENO JE IZ RUDEČEGA VINA IN ZDRAVILNIH ZELIŠČ, JE ODVAJALNO, ZDRAVILNO IN AROMATIČNO, IN DAJE OLAJŠBO V SLUČAJU

zaprtja, posledicah zaprtja, neprebavnosti, napetosti, bolečin v odvajalnih organih, želočnih boleznih, nervoznosti in slabosti.

Uspeh tega zdravila je velik pri boleznih, ki izvirajo od zaprtja in splošne slabosti. Rabi naj se pri prvem pojavu nerednosti prebavljajnih organov.

CENA \$1.00. PO LEKARNAH.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVALEC

1333-39 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

Če vas nadleguje revmatizem ali nevrvalgične bolečine, poskusite Trinerjev liniment. Da takoj olajšate. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

Dva fanta se sprejmeta na do- Jako lepa soba se odda za ene- Čedna soba se odda za enega bro stanovanje. 1261 E. 60th ga fanta ali dva. 5904 Prosser ali dva fanta brez hrane. 1177 St. (74) ave. (zgorej.) (74) E. 60th St. (74)

NAZNANILO!

AMERIŠKI ROJENI IN NATURALIZIRANI DRŽAVLJANI!

Bolj važno je za vas, da volite letos 2. novembra kot pa če greste delat isti dan, brez obzira k kateri stranki spadate.